

Կ-195⁴-19.06.2019-ՊԱ-011/1

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

**«ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹԻ ՄԱՍԻՆ»
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Վարչարարության հիմունքների եւ վարչական վարույթի մասին» 2004 թվականի փետրվարի 18-ի ՀՕ-41-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 74-րդ հոդվածի 1-ին մասում՝

- 1) «բ» կետի վերջում վերջակետը փոխարինել միջակետով,
- 2) լրացնել հետեւյալ բովանդակությամբ «գ» կետ.

«գ) այն դեպքերի, երբ բողոքարկվում է տրանսպորտային միջոցներ վարելու իրավունքը կասեցնելու կամ այդ իրավունքից զրկելու ձևով վարչական տույժ նշանակելու վերաբերյալ վարչական ակտ:»:

Հոդված 2. Օրենքի 88-րդ հոդվածի 4-րդ մասից հանել «, ինչպես նաեւ ուժի մեջ մտնելը եւ անբողոքարկելի դառնալը» բառերը:

Հոդված 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2020 թվականի հունվարի 1-ից:

Կառավարություն

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

«ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹԻ ՄԱՍԻՆ»
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՅՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»
ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾՈՒՄ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Հոդված 1. «Վարչարարության հիմունքների եւ վարչական վարույթի մասին»
~~Հայաստանի Հանրապետության~~ 2004 թվականի փետրվարի 18-ի ՀՕ-41-Ն օրենքի
(այսուհետ՝ Օրենք) 74-րդ հոդվածի 1-ին մասում՝

1) «բ» կետի վերջում վերջակետը փոխարինել միջակետով,

2) լրացնել հետեւյալ բովանդակությամբ «գ» կետ.

«գ) այն դեպքերի, երբ բողոքարկվում է տրանսպորտային միջոցներ
վարելու իրավունքը կասեցնելու կամ այդ իրավունքից զրկելու ձևով վարչական
տույժ նշանակելու վերաբերյալ վարչական ակտ:»:

Հոդված 2. Օրենքի 88-րդ հոդվածի 4-րդ մասից հանել «, ինչպես նաեւ ուժի
մեջ մտնելը եւ անբողոքարկելի դառնալը» բառերը:

Հոդված 2 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում ~~պաշտոնական հրապարակման~~
~~օրվան հաջորդող տասներորդ օրը~~ 2020 թվականի հունվարի 1-ից:

Ա Մ Փ Ո Փ Ա Թ Ե Ր Թ

ՀՀ ԱԺ կողմից 2019թ. սեպտեմբերի 11-ին առաջին ընթերցմամբ ընդունված «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագծի և հարակից օրինագծերի վերաբերյալ ներկայացված առաջարկների

h/h	Առաջարկի (փոփոխության, լրացման) հեղինակը	Հոդվածը, կետը, ենթակետը, որին վերաբերում է առաջարկը	Առաջարկը (փոփոխությունը, լրացումը)	Առաջարկը (փոփոխությունը, լրացումը) ընդունելու կամ մերժելու վերաբերյալ հիմնական զեկուցողի եզրակացությունը	Առաջարկն ընդունելու կամ մերժելու վերաբերյալ հանձնաժողովի որոշումը
«Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծ					
1	ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Հայկ Սարգսյան	Հոդված 21 (նոր խմբագրությամբ՝ հոդված 22)	<p>Նախագծի հոդված 21-ը (նոր խմբ.՝ 22) խմբագրել հետևյալ պարբերությամբ՝ օրենսգրքի 131-րդ հոդվածի 4-րդ կետի «տրանսպորտային միջոցի ուղևորի կողմից ընթացքի ժամանակ տրանսպորտային միջոցի դռները բացելը կամ կանգնած տրանսպորտային միջոցի դռները բացելը, եթե դա խոչընդոտում է երթևեկության մյուս մասնակիցներին, ինչպես նաև ուղևորների կողմից տրանսպորտային միջոցից իրեր և առարկաներ նետելը՝</p> <p>առաջացնում են տուգանքի նշանակում՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հնգապատիկի չափով, և փուլային միավորի կիրառում՝ 1 միավոր» բառերով:</p>	Առաջարկությունը չի ընդունվել, քանի որ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի (այսուհետ՝ Օրենսգիրք) 131-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված իրավախախտումների սուբյեկտ է հանդիսանում ուղևորը, իսկ վերջինս վարորդական վկայական ունենալու պարտականություն չունի, հետևաբար նրա նկատմամբ տուգանային	Չի ընդունվել

				միավորի ձևով վարչական տույժ կիրառել հնարավոր չէ:	
2	ՀՀ ԱԺ «Լուսավոր Հայաստան» խմբակցություն	Հոդված 10 (նոր խմբ.՝ 11), մաս 1	Օրենսգրքի 123.5-րդ հոդվածի 1-ին մասում սահմանել 0.5 տուգանային միավոր:	Առաջարկությունն ընդունվել է, նախագծում կատարվել է համապատասխան լրացում:	Ընդունվել է
3	ՀՀ ԱԺ «Լուսավոր Հայաստան» խմբակցություն	Հոդված 12 (նոր խմբ.՝ 13), մաս 1, 2, 3, 4, 5, 14	Օրենսգրքի 124-րդ հոդվածի 2-րդ, 5-րդ, 6-րդ, 8-րդ, 9-րդ և 26-րդ մասերով սահմանված տուգանային միավորները զրոյացնել՝ զուգահեռաբար կիրառելով 124.6 հոդվածի 1-ին մասի դրույթները:	Առաջարկությունը չի ընդունվել, քանի որ նշված իրավախախտումների դեպքում միշտ չէ, որ առաջանում է վթարային իրադրություն, սակայն դրանք ինքնին վտանգավոր են, իրենց բնույթով հանդիսանում են ՃՏՊ-ների (զոհերով և վիրավորներով ուղեկցվող) առաջացման հիմնական պատճառներից: Միայն վթարային իրադրություն առաջանալու պարագայում տուգանային միավոր կիրառելու դեպքում նախագծի հիմնական՝ ՃՏՊ-ների նախականիսման նպատակին հասնել հնարավոր չէ: Բացի այդ, վթարային իրադրությունից մինչև ճանապարհատրանսպորտայ	Չի ընդունվել

				ին պատահարի առաջացում կարող է լինել ընդամենը մեկ ակնթարթի տարբերություն, և շատ դեպքերում դրա կանխատեսումն ու կանխումը վարորդի կողմից անհնար է և կախված չէ վերջինիս գործողություններից:	
4	ՀՀ ԱԺ «Լուսավոր Հայաստան» խմբակցություն	Հոդված 12 (նոր խմբ.՝ 13), մաս 11	Նույն (124-րդ) հոդվածի 21-րդ մասում առաջարկում ենք չսահմանել տուգանային միավոր:	Առաջարկությունը չի ընդունվել, քանի որ հիմնականում նշված իրավախախտումների հետևանքով են առաջանում խցանումները, որոնք իրենց հերթին հաճախ հանգեցնում են մյուս տրանսպորտային միջոցների վարորդների կողմից այլ իրավախախտումների կատարմանը: Բացի այդ, նշված իրավախախտումների համար տուգանային միավորի նախատեսումն առաջարկվել էր վարորդների իրավունքների պաշտպանությամբ զբաղվող հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների կողմից նախագծի հանրային	Չի ընդունվել

				քննարկումների ընթացքում: Միաժամանակ, նախագիծը ԱԺ պաշտպանության և անվտանգության հարցերի մշտական հանձնաժողովի նիստում քննարկելիս նույնիսկ առաջարկվել էր կանգառի և կայանման կանոնների հետ կապված իրավախախտումների համար 0.5 միավորի փոխարեն սահմանել 1-ը, սակայն, հաշվի առնելով նշված խախտումների տարածվածությունը, առայժմ որոշվել է տուգանային միավորի չափը թողնել անփոփոխ:	
5	ՀՀ ԱԺ «Լուսավոր Հայաստան» խմբակցություն	Հոդված 12 (նոր խմբ.՝ 13), մաս 12	Նույն (124-րդ) հոդվածի 22-րդ մասն առաջարկում ենք խմբագրել՝ սահմանելով, որ տուգանային միավորը հանվում է այն դեպքում, երբ վարորդները կայանած մեքենան շրջանցելու համար ստիպված են եղել երթևեկել հանդիպակաց գոտով:	Առաջարկությունը չի ընդունվել: Տե՛ս՝ սույն ամփոփաթերթի 4-րդ առաջարկության հիմնավորումը:	Չի ընդունվել
6	ՀՀ ԱԺ «Լուսավոր Հայաստան» խմբակցություն	Հոդված 14 (նոր խմբ.՝ 15), մաս 1	Օրենսգրքի 124.3-րդ հոդվածի 1-ին մասը լրացնել «, որի արդյունքում ստեղծվել է վթարային իրավիճակ» բառերով: Նույն մասում տուգանքը թողնել նույնը, տուգանային միավորը դարձնել 1:	Առաջարկությունը չի ընդունվել: Տե՛ս՝ սույն ամփոփաթերթի 3-րդ առաջարկության հիմնավորումը:	Չի ընդունվել

7	<p>ՀՀ ԱԺ «Լուսավոր Հայաստան» խմբակցություն</p>	<p>Հոդված 15 (նոր խմբ.՝ 16), մաս 1</p>	<p>Օրենսգրքի 124.4-րդ հոդվածի 2-րդ մասը խմբագրել այնպես, որ 11-20 կմ/ժ արագության սահմանազանցման դեպքում տուգանքը մնա գործող դրույքաչափով և միավոր չհանվի, 21-30 կմ/ժ արագության գերազանցման դեպքում՝ սահմանել 20.000 ՀՀ դրամ տուգանք և 1 միավոր:</p>	<p>Առաջարկությունը չի ընդունվել:</p> <p>Բնակավայրերում ճանապարհների առանձին հատվածներում կարող է սահմանվել ճանապարհային երթևեկության կանոններով սահմանված առավելագույն արագությունից բարձր արագություն՝ մինչև 80 կմ/ժ (օրինակ՝ Արշակունյաց պող.՝ 70կմ/ժ, Իսակովի պող.՝ 80կմ/ժ), իսկ բնակավայրերից դուրս մինչև 110 կմ/ժ: Բնակավայրում սահմանված առավելագույն արագությունը նույնիսկ 11-20 կմ/ժ-ով գերազանցելու դեպքում (գումարած 10 կմ/ժ՝ արագաչափ սարքի հնարավոր սխալանքը), հատկապես նշված դեպքերում կտրուկ բարձրանում է իրավախախտման հանրային վնասակարության աստիճանը և բացասական հետևանքների առաջացման</p>	<p>Չի ընդունվել</p>
---	--	--	---	---	---------------------

				<p>հնարավորությունը: Բացի այդ, արագության գերազանցումը ՃՏՊ-ների առաջացման պատճառների շարքում առաջինն է, դրա հետևանքով առաջացած ՃՏՊ-ներն էլ իրենց հերթին զոհերի և վիրավորների թվով առաջին տեղում են, իսկ արագությունը 11-30 կմ/ժ-ով գերազանցելը կազմում է տարեկան արձանագրված բոլոր իրավախախտումների շուրջ 7%-ը, ինչը բավականին մեծ թիվ է: Հետևաբար, տվյալ միջակայքի համար տուգանային միավորի նախատեսումն ուղղված է նշված իրավախախտումը կանխելուն և դրա բացասական հետևանքները նվազեցնելուն, իսկ տուգանային միավորի չափն ընտրվել է նույն հոդվածի այլ մասերով նախատեսված իրավախախտումների համար սահմանված միավորների չափի հաշվառմամբ՝ ըստ արաքի վնասակարության աստիճանի՝ համամասնորեն:</p>	
--	--	--	--	---	--

8	ՀՀ ԱԺ «Լուսավոր Հայաստան» խմբակցություն	Հոդված 24 (նոր խմբ.՝ 25), մաս 2, 4, 5	Օրենսգրքի 140-րդ հոդվածի 2-րդ, 4-րդ և 5-րդ մասերում գործող տուգանքները ոչ թե նվազեցնել, այլ եռապատկել՝ ելնելով տվյալ արարքների հանրային վտանգավորության աստիճանից:	Առաջարկությունը չի ընդունվել, քանի որ չի բխում նախագծով որդեգրված տուգանային քաղաքականության ընդհանուր սկզբունքից: Միաժամանակ, նշված իրավախախտումները բավականին հազվադեպ են, այսպես՝ 2018թ. տվյալներով 140-րդ հոդվածի 2-րդ մասով արձանագրվել է 18, 4-րդով՝ 2, իսկ 5-րդով՝ 12 իրավախախտում, որոնք ընդհանուր իրավախախտումների թվում կազմում են համապատասխանաբար 0.001%, 0.0001% և 0.0007%:	Չի ընդունվել
9	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 3	Առաջարկվում է լրացվող 25.1 հոդվածի 2-րդ մասի երրորդ նախադասությունում հստակեցնել «յուրաքանչյուր տարի» հասկացությունը՝ տարընկալումներից խուսափելու նպատակով, որպեսզի պարզ լինի, որ խոսքը գնում է ոչ թե այս կամ այն օրացուցային տարվա, այլ յուրաքանչյուր վարորդի համար հաշվարկվող մեկ տարի ժամանակահատվածի մասին:	Առաջարկությունն ընդունվել է, հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերը խմբագրվել են:	Ընդունվել է
10	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 3	Առաջարկվում է 25.1 հոդվածում ամրագրել, որ բողոքարկման արդյունքում տուգանային	Առաջարկությունն ընդունվել է: Լրացվող 25.1 հոդվածը	Ընդունվել է

			<p>միավորը նվազեցվելու է տվյալ տարվա միավորներից, որում կատարվել է իրավախախտումը, որպեսզի վարորդների կողմից չչարաշահվի բողոքարկման ինստիտուտը՝ տուգանային միավորի կիրառման անցանկալի հետևանքներից (կասեցման և զրկման ձևով) արհեստականորեն խուսափելու նպատակով: Հաշվի առնելով, որ վարչական դատարանի ծանրաբեռնվածության պատճառով գործերը քննվում են շուրջ 1 տարի և ավելի, ուստի առաջարկվում է հստակ սահմանել, որ տուգանային միավորի ձևով վարչական տույժ նշանակելու վերաբերյալ վարչական ակտը բողոքարկելու դեպքում դրանով նախատեսված հետևանքները վրա են հասնելու իրավախախտումը կատարելու տարում տրված միավորների շրջանակներում՝ անկախ բողոքարկման վարույթի ավարտի ժամկետից: Այսինքն՝ վրա է հասնելու նաև օրենսգրքի 129.3-րդ հոդվածով նախատեսված վարչական իրավախախտումների համար կասեցման և զրկման ձևով նախատեսված հետևանքը, նույնիսկ եթե վարչական տույժ նշանակելու մասին որոշումը բողոքի քննության արդյունքում ուժի մեջ մտնի իրավախախտման կատարմանը հաջորդող տարիների ընթացքում:</p>	<p>լրացվել է նոր 4-րդ մասով:</p>	
11	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 3	<p>Առաջարկվում է լրացվող 25.1 հոդվածի 5-րդ մասի (նոր խմբ.՝ 6-րդ մաս) 2-րդ նախադասությունը հանել, քանի որ նշված դրույթում ամրագրված տեղեկություններն</p>	<p>Առաջարկությունն ընդունվել է, նախադասությունը հանվել է:</p>	<p>Ընդունվել է</p>

			<p>օրենքում արտացոլվել չեն կարող, ուստի դրանք կարող են կիրառվել միայն որպես նոր տուգանային միավորներ նախատեսելու կամ փոփոխելու հիմնավորումներ՝ հետագայում ներկայացվելիք օրենսդրական նախաձեռնությունների շրջանակներում:</p>		
12	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 6, կետ 1	<p>Տարընկալումներից խուսափելու նպատակով առաջարկվում է նախագծի 6-րդ հոդվածի 1-ին կետը (Օրենսգրքի 32-րդ հոդվածի 3-րդ մասի վերաբերյալ) շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.</p> <p>«1) «, իսկ եթե տրանսպորտային միջոցը հանդիսանում է իրավաբանական անձի կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ սեփականություն, ապա՝ համապատասխանաբար իրավաբանական անձի ղեկավարը կամ անհատ ձեռնարկատերը» բառերը փոխարինել «(լիզինգառուն) (իրավաբանական անձի կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ դեպքում՝ համապատասխանաբար իրավաբանական անձի ղեկավարը կամ անհատ ձեռնարկատերը) կամ «Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման մասին» օրենքով նախատեսված՝ տրանսպորտային միջոցի շահագործող հանդիսացող անձը» բառերով,»:</p>	Առաջարկությունն ընդունվել է: Նախագծի 6-րդ հոդվածի 1-ին կետը խմբագրվել է:	Ընդունվել է
13	ՀՀ կառավարություն	Նոր խմբ.՝ հոդված 7	<p>Առաջարկվում է Օրենսգրքի 35-րդ հոդվածից հանել վարչական տույժերը կլանելու վերաբերյալ իրավակարգավորումը, քանի որ տուգանային միավորի ձևով կիրառվող</p>	Առաջարկությունն ընդունվել է, նախագիծը լրացվել է նոր 7-րդ հոդվածով:	Ընդունվել է

			տույժերի պարագայում այն իմաստագրվում է ամբողջ համակարգի գոյությունը: Բացի այդ, «կլանման» ինստիտուտը քրեական օրենսդրությունից արհեստականորեն վերցված ինստիտուտ է, որը տուգանային սանկցիաների գերիշխման պարագայում լիովին անիմաստ է:		
14	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 8 (նոր խմբ.՝ 9), Հոդված 10 (նոր խմբ.՝ 11), կետ 3 և 7, Հոդված 12 (նոր խմբ.՝ 13), կետ 16, Հոդված 15 (նոր խմբ.՝ 16), կետ 4	Առաջարկվում է օրենսգրքի 123.1 հոդվածի 2-րդ, 123.5 հոդվածի 4-րդ և 10-րդ, 124 հոդվածի 31-րդ և 124.4 հոդվածի 5-րդ մասերով նախատեսված իրավախախտումների համար նախատեսել բացարձակ որոշակի սանկցիաներ՝ կոռուպցիոն ռիսկերից խուսափելու նպատակով, միաժամանակ, պարզ չէ, թե տեսանկարահանող և լուսանկարահանող սարքերի միջոցով ամրագրված խախտումների պարագայում ինչպես է որոշվելու տույժի չափը:	Առաջարկությունն ընդունվել է, սանկցիաները խմբագրվել են:	Ընդունվել է
15	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 9 (նոր խմբ.՝ 10), Հոդված 12 (նոր խմբ.՝ 13), կետ 6, Հոդված 23 (նոր խմբ.՝ 24)	Առաջարկվում է Օրենսգրքի 123.3 հոդվածի 1-ին մասով, 124 հոդվածի 11-րդ մասով և 135.2 հոդվածով նախատեսված իրավախախտումների <i>(համապատասխանաբար՝ օրենքով նախատեսված դեպքերում տրանսպորտային միջոցների անվտանգության գոտիները չամրակապած կամ սաղավարտը չկոճկած վիճակում կամ առանց սաղավարտի տրանսպորտային միջոցներ վարելու, ինչպես նաև անվտանգության գոտիները չամրակապած կամ սաղավարտը չկոճկած կամ առանց</i>	Առաջարկությունն ընդունվել է, նախագծի համապատասխան հոդվածները խմբագրվել են:	Ընդունվել է

			<p>սաղավարտի ուղևոր փոխադրելու, տրանսպորտային միջոցների վարորդների կողմից թեկուզ մեկ ձեռքի օգտագործմամբ ընթացքի ժամանակ ռադիոկապից և (կամ) հեռախոսակապից օգտվելու, տրանսպորտային միջոցի վարորդի կողմից տրանսպորտային միջոցի ընթացքի ժամանակ ծխելու, ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտային միջոցներում կամ թեթև մարդատար-տաքսի ավտոմոբիլներում ծխելու) համար որպես վարչական տույժ նախատեսել նաև 1 տուգանային միավորի կիրառում:</p>		
16	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 10 (նոր խմբ.՝ 11), կետ 2 և 8	<p>Օրենսգրքի 123.5 հոդվածում լրացվող 1.1 մասից առաջարկվում է հանել «դիտավորությամբ» բառը, քանի որ նախատեսված իրավախախտումը, միևնույն է, կարող է կատարվել միայն դիտավորությամբ, բացի այդ, հաշվի առնելով, որ նշված հոդվածում մեղքի ձևի մասին նշում չկա նաև այլ դիտավորյալ իրավախախտումների համար, ուստի օրենսդրական տեխնիկայի կանոնների տեսանկյունից անհրաժեշտ է ցուցաբերել միատեսակ մոտեցում նորմը շարադրելիս: Միաժամանակ, նույն հոդվածի 11-րդ մասում անհրաժեշտ է հստակեցնել, որ խոսքը գնում է առնվազն մեկ նիշը փակելու մասին:</p>	Առաջարկությունն ընդունվել է, դրույթները խմբագրվել են:	Ընդունվել է
17	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 12 (նոր խմբ.՝ 13), կետ 8, 10	<p>Առաջարկվում է օրենսգրքի 124 հոդվածի 18-րդ մասով նախատեսված իրավախախտման (հանդիպակաց երթևեկության գոտի դուրս</p>	Առաջարկությունն ընդունվել է, դրույթները խմբագրվել են:	Ընդունվել է

			գալու) համար սահմանել 3 տուգանային միավոր՝ նախագծով նախատեսված 2-ի փոխարեն՝ հաշվի առնելով արարքի հանրային վնասակարության աստիճանը: Առաջարկությունը վերաբերում է նաև օրենսգրքի 124-րդ հոդվածի 14-րդ մասով նախատեսված իրավախախտմանը, քանի որ վտանգավորության տեսանկյունից դրանք նույնանուն են (տրանսպորտային միջոցը միակողմանի երթևեկությամբ ճանապարհով տրանսպորտային միջոցների հոսքին հակառակ ուղղությամբ (այդ թվում՝ հետընթաց) վարելը):		
18	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 17 (նոր խմբ.՝ 18), կետ 6	Առաջարկվում է 126-րդ հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված՝ 1 տարվա ընթացքում կրկին ոչ սթափ վիճակում տրանսպորտային միջոցը վարելու համար գործող օրենսգրքով նախատեսված սանկցիան թողնել անփոփոխ՝ հաշվի առնելով արարքի հանրային վնասակարության աստիճանը:	Առաջարկությունն ընդունվել է, դրույթը խմբագրվել է, սանկցիան թողնվել է անփոփոխ:	Ընդունվել է
19	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 17 (նոր խմբ.՝ 18), կետ 8	Առաջարկվում է վերանայել և խստացնել օրենսգրքի 126-րդ հոդվածի 9-րդ մասով սահմանված՝ ոչ սթափ վիճակի որոշման չափանիշները՝ հաշվի առնելով միջազգային փորձը: Մասնավորապես, մի շարք երկրներում (օր.՝ Լեհաստան, Ուկրաինա, Էստոնիա, Նորվեգիա, Շվեդիա, Չինաստան) արյան մեջ ալկոհոլի թույլատրելի պարունակությունը սահմանված է 0,2 պրոմիլ, իսկ այլ պետություններում 0-ից բարձր ցանկացած	Առաջարկությունն ընդունվել է, դրույթը խմբագրվել է, ոչ սթափ վիճակի որոշման շեմն իջեցվել է:	Ընդունվել է

			չափն արդեն պատժելի է համարվում (Վրաստան, Չեխիա, Սլովակիա, Ռումինիա, Հունգարիա, Մոլդովա, Տաջիկստան, Ուզբեկստան, Վիետնամ, Ուրուգվայ, Պարագվայ, Բրազիլիա և այլն):		
20	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 20 (նոր խմբ.՝ 21)	Առաջարկվում է խմբագրել լրացվող 129.3 հոդվածի 1-ին մասի դիսպոզիցիան՝ հղում կատարելով կոնկրետ իրավախախտումները սահմանող հոդվածներին, որոնցով նախատեսված արաքների կատարումը հանգեցնելու է վարելու իրավունքի կասեցման:	Առաջարկությունն ընդունվել է, հոդվածը խմբագրվել է, միաժամանակ 3-րդ մասով նախատեսված պարզաբանումը ներառվել է 1-ին մասի դիսպոզիցիայում:	Ընդունվել է
21	ՀՀ կառավարություն	Նոր խմբ.՝ հոդված 27	Օրենսգրքի 255-րդ հոդվածում առաջարկվում է նախատեսել նաև թվային եղանակով արձանագրություն կազմելու հնարավորությունն ու դրա առանձնահատկությունները՝ հաշվի առնելով, որ ոստիկանությունն արդեն ապահովել է նման տեխնիկական հնարավորությունը:	Առաջարկությունն ընդունվել է, կատարվել է համապատասխան լրացում: Նախագծում լրացվել է նոր 27-րդ հոդված:	Ընդունվել է
22	ՀՀ կառավարություն	Նոր խմբ.՝ հոդված 28, Հոդված 34 (նոր խմբ.՝ 38)	Առաջարկվում է վերանայել տրանսպորտային միջոցներ վարելու իրավունքից զրկելու ընթացակարգը, մասնավորապես հանել վարորդական վկայականը վերցնելու վերաբերյալ դրույթները, քանի որ ներկայիս տեխնիկական լուծումների պայմաններում որոշումը հնարավոր է ի կատար ածել զրկելու վերաբերյալ տեղեկությունները համապատասխան տեղեկատվական շտեմարան մուտքագրելու միջոցով:	Առաջարկությունն ընդունվել է, օրենսգրքի 264 և 315 հոդվածներում կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ:	Ընդունվել է

23	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 26 (նոր խմբ.' 29), կետ 1	Օրենսգրքի 283-րդ հոդվածի 2-րդ մասում առաջարկվում է որոշման պատճենը հանձնելու ժամկետը հաշվարկել աշխատանքային օրերով, որն առավել ողջամիտ է՝ հաշվի առնելով տոնական ոչ աշխատանքային և հանգստյան օրերի երբեմն իրար հաջորդելու հնարավորությունը:	Առաջարկությունն ընդունվել է: Խմբագրվել է:	Ընդունվել է
24	ՀՀ կառավարություն	Նոր խմբ.' հոդված 30	Հաշվի առնելով, որ ներկայացված նախագծով լրացվում է նոր 129.3-րդ հոդված՝ առաջարկվում է համապատասխան լրացում կատարել նաև օրենսգրքի 287-րդ հոդվածում: Առաջարկությունը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ ՀՀ ԱԺ կողմից 23.10.2019թ. ընդունվել է «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին» ՀՕ-206-Ն օրենքը (ուժի մեջ մտնելու ժամկետը՝ 30.11.2019թ.), որով խմբագրվել է օրենսգրքի 287-րդ հոդվածը, և սահմանվել է վարչական իրավախախտման վերաբերյալ որոշման գանգատարկման (բողոքարկման) նոր կարգ՝ բլանկետային նորմով առանձնահատկություն նախատեսելով ճանապարհային երթևեկության անվտանգության բնագավառի իրավախախտումների համար:	Առաջարկությունն ընդունվել է: Նախագիծը լրացվել է նոր 30-րդ հոդվածով, որով իրավախախտումների ցանկը լրացվել է 129.3 հոդվածով:	Ընդունվել է
25	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 27 (նոր խմբ.' 31)	Առաջարկվում է վարելու իրավունքի կասեցման կամ զրկման ձևով կիրառված վարչական տույժի բողոքարկման դեպքում չկասեցնել որոշման կատարումը, քանի որ	Առաջարկությունն ընդունվել է: Օրենսգրքի 290-րդ հոդվածում կատարվել է	Ընդունվել է

			վարորդները բոլոր դեպքերում կբողոքարկեն դրանք՝ անկախ որոշման հետ համաձայն լինելու կամ չլինելու համգամանքից: Առաջարկությունը բխում է «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 74-րդ հոդվածի իրավակարգավորումների տրամաբանությունից:	համապատասխան փոփոխություն:	
26	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 29 (նոր խմբ.՝ 33)	Առաջարկվում է լրացվող 303.1 հոդվածի 2-րդ մասը, որով սահմանվում է տուգանային միավորի ձևով վարչական տույժ նշանակելու մասին որոշման մեջ միավորների մնացորդի չափը պարտադիր նշելու պահանջ, նախագծից հանել: Գործնականում այն կարող է որոշակի խնդիրներ առաջացնել մնացորդի չափի ակտուալության տեսանկյունից, մասնավորապես այն դեպքերում, երբ որոշումը հանձնվում է ոչ տեղում, և հանձնման (ծանուցման) համար սահմանված ժամանակահատվածում անձը կատարում է այլ խախտումներ, որոնց համար նրա նկատմամբ կիրառվում է տուգանային միավորի ձևով վարչական տույժ, կամ ընդհակառակը՝ նախկին որոշումների բողոքարկման արդյունքում կասեցվում է դրանց կատարումը, և փոխվում միավորների հանրագումարը: Արդյունքում միավորների մնացորդի մասին նշումը ժամանակավրեպ է դառնում:	Առաջարկությունն ընդունվել է: Լրացվող 303.1 հոդվածից հանվել է 2-րդ մասը: Միաժամանակ, ներկայացված խնդրին կտրվի տեխնիկաճրագրային լուծում, մասնավորապես՝ վարորդներին հնարավորություն կտրվի իրենց միավորների՝ տվյալ պահին առկա մնացորդի վերաբերյալ տեղեկությունները ստանալ առցանց եղանակով:	Ընդունվել է
27	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 36 (նոր	Առաջարկվում է օրենսգրքի 318 հոդվածն ուժը	Առաջարկությունն ընդունվել է	Ընդունվել է

		խմբ.' 40)	կորցրած ճանաչել, քանի որ վարչական ակտը չի կարող կատարվել մինչև սահմանված կարգով դրա ուժի մեջ մտնելը, և գործող կարգավորումը չի բխում «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի տրամաբանությունից:	է, հողվածն ուժը կորցրած է ճանաչվել:	
28	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 37 (նոր խմբ.' 41)	Առաջարկվում է որպես նախագիծն ուժի մեջ մտնելու ժամկետ սահմանել 2020 թվականի հունվարի 1-ը՝ տուգանային միավորների համակարգը գործարկելով միայն տեսանկարահանող և լուսանկարահանող սարքերով հայտնաբերված իրավախախտումների համար, իսկ ճանապարհապարեկային տեսուչների կողմից արձանագրվողների մասով սահմանել ուժի մեջ մտնելու ավելի ուշ ժամկետ՝ տեխնիկական ու ծրագրային խնդիրները կարգավորելու նպատակով: Առաջարկությունը վերաբերում է նաև մյուս նախագծերին:	Առաջարկությունն ընդունվել է, անցումային դրույթը խմբագրվել է: Բոլոր նախագծերի համար ուժի մեջ մտնելու ժամկետ է սահմանվել 2020թ. հունվարի 1-ը:	
	ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Արմեն Խաչատրյան	Նոր խմբ.' հոդված 32	Առաջարկվում է Օրենսգրքի 291-րդ հոդվածի 2-րդ մասն ուժը կորցրած ճանաչել:	Առաջարկությունն ընդունվել է:	Ընդունվել է
«Տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարքերով հայտնաբերված ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծ					
29	ՀՀ կառավարություն	Նոր խմբ.' հոդված	Առաջարկվում է Օրենքի 6-րդ հոդվածի 4-րդ	Առաջարկությունն ընդունվել է	Ընդունվել է

		2	<p>և 5-րդ մասերը խմբագրել՝ պետական ու համայնքային մարմինների համար նախատեսելով տրանսպորտային միջոցը շահագործող անձի տվյալները էլեկտրոնային համակարգում ամրագրելու պարտականություն, իսկ շահագործող կցված չլինելու դեպքում որպես վարչական ակտի հասցեատեր նախատեսել մարմնի գլխավոր քարտուղարին կամ աշխատակազմի ղեկավարին, իսկ վերջիններիս բացակայության դեպքում՝ մարմնի (կազմակերպության) ղեկավարին:</p> <p>Առաջարկության նպատակը պետական և համայնքային միջոցների խնայումն է: Այսպես, գործող կարգի համաձայն վարչական ակտի հասցեատիրոջը պարզելու համար հարցումներ են ուղարկվում պետական ու համայնքային մարմիններին (կազմակերպություններին), 1 նամակի արժեքը՝ 355 դրամ է: Պաշտոնական տվյալով 2018թ. կատարվել է 14.655 հարցում: Հաշվի առնելով, որ յուրաքանչյուր հարցմանն ուղարկվում է նաև պատասխան, ուստի կարելի է պարզ հաշվարկի արդյունքում փաստել, որ գործող կարգով ակտի հասցեատերերին պարզելու համար միայն 2018թ. պետությունն ու համայնքները ծախսել են 10 մլն 400 հազար դրամից ավելի բյուջետային միջոցներ:</p>	<p>է, կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ: Նախագիծը լրացվել է նոր 2-րդ հոդվածով, իսկ անցումային դրույթներում (հոդված 8) նախատեսվել է պետական և համայնքային մարմինների կողմից արդեն իսկ շահագործվող տրանսպորտային միջոցների մասով նշված պարտականությունը կատարելու ժամկետ:</p>	
30	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 2, կետ 3 (նոր խմբ.՝ հոդված	<p>Առաջարկվում է Օրենքի 7-րդ հոդվածի 6-րդ մասի առաջին նախադասության «պետք է կցվեն» բառերից հետո նշված «գանգատը»</p>	<p>Առաջարկությունն ընդունվել է: Կետը խմբագրվել է:</p>	<p>Ընդունվել է</p>

		3, կետ 4)	բառը և փոխարինել «դիմումը» բառով:		
31	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 5 (նոր խմբ.՝ 6) Հոդված 6 (նոր խմբ.՝ 7)	Նախագծով Օրենքը նախատեսվում է լրացնել 7.3 հոդվածով: Հաշվի առնելով, որ ՀՀ ԱԺ կողմից 23.10.2019թ. ընդունվել է «Տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարքերով հայտնաբերված ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՕ-205-Ն օրենքը (ուժի մեջ մտնելու ժամկետը՝ 30.11.2019թ.), որով արդեն իսկ լրացվել է այդ հերթական համարով հոդված, անհրաժեշտ է փոխել համարակալումը:	Առաջարկությունն ընդունվել է: 7.3 հոդվածի փոխարեն նախատեսվել է 7.6:	Ընդունվել է
«Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման մասին» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծ					
32	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 1	Նախագծի 1-ին հոդվածով խմբագրվող՝ գործող օրենքի 13-րդ հոդվածի 20.2-րդ մասում անհրաժեշտ է հստակեցնել, որ շահագործող անձի ներկայությունը և իր անձնական տվյալները տրամադրելու վերաբերյալ գրավոր համաձայնությունը պարտադիր են նույն հոդվածի 20.1 մասով նախատեսված դեպքում: Առաջարկվում է նաև տեղերով փոխել 20.3 և 20.4 մասերը՝ տրամաբանական հաջորդականությունն ապահովելու համար:	Առաջարկությունն ընդունվել է: Դրույթը խմբագրվել է:	Ընդունվել է

33	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 1	Առաջարկվում է նախատեսել կարգավորում անձի մահից հետո տրանսպորտային միջոցը փաստացի շահագործող անձանց (ժառանգների) կողմից օրենքի 13-րդ հոդվածով նախատեսված կարգով որպես շահագործող գրանցվելու հնարավորության վերաբերյալ:	Նախագծի 1-ին հոդվածով լրացվող 13-րդ հոդվածում լրացվել է նոր 20.7 մաս:	Ընդունվել է
34	ՀՀ կառավարություն	Հոդված 1	Նախագծի 1-ին հոդվածով գործող օրենքի 13-րդ հոդվածում լրացվող 20.8-րդ մասում (նոր խմբ.՝ մաս 20.10) առաջարկվում է նախատեսել էլեկտրոնային եղանակով շահագործող անձի տվյալները հայտնելու հնարավորություն նաև տրանսպորտային միջոց վարելու իրավունք ունեցող սեփականատերերի համար:	Առաջարկությունն ընդունվել է: Դրույթը խմբագրվել է:	Ընդունվել է
«ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» օրենքի նախագիծ (նոր)					
35	ՀՀ կառավարություն		ՀՀ ԱԺ կողմից 23.10.2019թ. ընդունվել է «ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՕ-207-Ն օրենքը (ուժի մեջ մտնելու ժամկետը՝ 30.11.2019թ.): Օրենսգրքի 3-րդ հոդվածում նախատեսվել է, որ ՎԻՎ օրենսգրքի 287-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերով վարչական ակտերը կարող են վիճարկվել դատական կարգով միայն վարչական կարգով բողոքարկվելուց	Առաջարկությունն ընդունվել է: Փաթեթը լրացվել է նոր նախագծով, որի 1-ին հոդվածով կատարվել է փոփոխություն:	Ընդունվել է

			<p>(գանգատարկվելուց) հետո: Մինչդեռ մեկ այլ լրացմամբ, որպես հայցադիմումը վերադարձնելու հիմք է նախատեսվել միայն վերադասության կարգով բողոքարկված չլինելը:</p> <p>Առաջարկվում է շտկել օրենքում տեղ գտած վրիպակը՝ նկատի ունենալով, որ վերադասության կարգով բողոքարկումը վարչական կարգով բողոքարկման տեսակներից մեկն է:</p>		
36	ՀՀ կառավարություն		<p>Առաջարկվում է համապատասխան լրացում կատարել ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 83-րդ հոդվածում, որով տրանսպորտային միջոցներ վարելու իրավունքը կասեցնելու կամ այդ իրավունքից զրկելու ձևով վարչական տույժ նշանակելու վերաբերյալ վարչական ակտը վիճարկելու դեպքում դրա կատարումը կասեցնելու մասով բացառություն կսահմանվի՝ հարկադիր կատարողի կողմից կայացված վարչական ակտերի անալոգիայով:</p>	<p>Առաջարկությունն ընդունվել է: Նախագծի 2-րդ հոդվածով նախատեսվել է համապատասխան կարգավորում:</p>	<p>Ընդունվել է</p>
«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» օրենքի նախագիծ					
37	ՀՀ կառավարություն	Նոր խմբ.՝ հոդված 1	<p>Առաջարկվում է ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 83-րդ հոդվածի տրամաբանությամբ Օրենքի 74-րդ հոդվածում կատարել համապատասխան լրացում, որով կնախատեսվի բացառություն տրանսպորտային միջոցներ վարելու իրավունքը կասեցնելու կամ այդ իրավունքից զրկելու ձևով վարչական տույժ</p>	<p>Առաջարկությունն ընդունվել է:</p>	<p>Ընդունվել է</p>

		<p>նշանակելու վերաբերյալ վարչական ակտը բողոքարկելու դեպքում դրա կատարումը կասեցնելու մասով:</p> <p>Առաջարկությունը համահունչ է ՎԻՎ օրենսգրքի 290-րդ հոդվածում, ինչպես նաև ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքում կատարվող համապատասխան լրացումներին:</p>		
--	--	---	--	--

«Պետական տուրքի մասին» օրենքում լրացում կատարելու մասին» օրենքի նախագիծ (նոր)

38	ՀՀ կառավարություն	<p>Առաջարկվում է Ճանապարհային ոստիկանության կողմից կայացված վարչական պատասխանատվություն նախատեսող ակտերի դեմ դատարան բերվող բողոքների համար գանձել 4000 դրամ պետական տուրք՝ ընդհանուր հիմունքներով: Ներկայումս ՀՀ վարչական դատարանում օրական լսվում է ՃՈ վարչական ակտերի անվավերության պահանջով միջինը 100 դատական գործ: ՀՀ վարչական դատարանում ստացվող հայցադիմումների ընդհանուր թվի 55-60%-ը կազմում են ՃՈ դեմ՝ համապատասխան վարչական ակտերն անվավեր ճանաչելու պահանջի մասին հայցադիմումները (տարեկան շուրջ 8-10 հազար նոր հայցադիմում, չհաշված նախորդ տարիներից փոխանցվող գործերը), և նշված թիվն աճի միտում ունի:</p> <p>Առաջարկության համար հիմք է հանդիսանում նաև այն հանգամանքը, որ տուգանային միավորների համակարգի</p>	<p>Առաջարկությունն ընդունվել է: Օրինագծերի փաթեթը լրացվել է «Պետական տուրքի մասին» օրենքում լրացում կատարելու մասին» օրենքի նախագծով, որով հանվել է նշված ակտերի բողոքարկման համար սահմանված արտոնությունը:</p>	Ընդունվել է
----	-------------------	---	---	-------------

		<p>ներդրմամբ կաճի բողոքարկումների թիվը՝ անկախ որոշման հետ համաձայն լինել կամ չլինելու հանգամանքից, ինչն էապես կազդի և դատարանների ծանրաբեռնվածության վրա, և որոշ դեպքերում կնպաստի պատասխանատվության վրա հասնելը արհեստականորեն ձգձգելուն՝ հաշվի առնելով վարչական դատարանում գործերի քննության ժամկետները:</p>		
--	--	--	--	--